

FA 50 ANYS

UNA COLONIA ESCOLAR VALENCIANISTA

Si l'any 1932 va ser el de les Normes de Castelló, l'any 1933 té que enorgullir-se de les dos efemèrides que anem a comentar aci.

Aquest any la Societat Castellonenca de Cultura copsant el prestigi que gaudia en les esferes intel·lectuals de la República, va sol·licitar i obtindre del ministeri d'Instrucció Pública, regit per Marcel·lí Domingo, una subvenció per la seua Colònia Escolar Valencianista que devia establir-se al mes d'agost a l'ermitori de Sant Pau d'Albocàsser (Alt Maestrat). De director fón nomenat Carles Salvador i els mestres ajudants foren Francesc Boix, Antoni Porcar Candel i Enric Soler Godes.

L'ermitori de Sant Pau és una antiga construcció a la que s'entra a un pati gran pati interior amb el seu pou i d'on s'accedeix a l'ermita, a l'hostatge dels pelegrins, a la casa de l'ermità i altres dependències. No molt lluny Albocàsser, un ^{d'aixos pobles representatius} ~~del Maestrat~~ de l'Alt Maestrat.

Carles Salvador posà en la marxa de la Colònia tota la seua passió de mestre i valencianista. La convivència fón fecunda, els dies passaren volant, però deixant un record enyanyable, que, ara, als cinquanta anys no els he oblidat, a més que dels quatre mestres que allí s'ajuntàrem sols quede jo.

Els trenta xiquets, dividits en tres grups cada dia alternaven amb els tres mestres; les classes eren entretingudes converses puix la tasca principal era el llenguatge. Les converse tractaven d'història, geografia, ciències naturals, literatura i art referides totes al País Valencià; al final es feia un resum que els colons escrivien als seus quaderns. Abundaren els exercicis de vocabulari fent que els xiquets escrigueren els noms dels arbres, fruits, plantes o insectes que coneixien; curtes redaccions explicant les diferències d'entre un

poble i una ciutat o la descripció del menjador de casa.

Les lliçons o coverses es feien al matí, per la vesprada tots junts de passeig, després del berenar apendre cançons i balls rítmics i després del sopar reunió general amb contalles, actuacions dels xiquets, endevinalles i altres entreteniments.

La Colònia Escolar Valencianista va ésser una curiositat per a la gent d'Albocàsser, les autoritats del qual ens feren una grata visita, també vingueren a passar unes hores els familiars dels colons i de passada admirar els treballs que havien fet els xiquets. Destaquem com a nota cultural la visita al la Cova dels x Cavalls, un dels abrics prehistòrics dels barranc de la Valltorta; visita que aprofitarem per parlar-los dels primers pobladors del País Valencià.